

**ՀՀ ԱԻՆ ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ**

**ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ
ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ
ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱԶՆՎՈՒԹՅԱՆ**

ԵՐԵՎԱՆ 2018

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- 1.1. Սույն կանոնակարգը սահմանում է ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայի (այսուհետ՝ Ակադեմիա) ակադեմիական ազնվության սկզբունքները, չափանիշները, ակադեմիական անազնվության դրսևորումները և դրանց կանխարգելման կարգը:
- 1.2. Կանոնակարգը մշակված է Մտավոր սեփականության համաշխարհային կազմակերպության հիմնադրման մասին կոնվենցիայի 2-րդ հոդվածի (14.07.1967թ.), Մտավոր սեփականության բնագավառում իրավախախտումները կանխելու նպատակով համագործակցության մասին համաձայնագրի (20.07.1999թ.), ՀՀ Սահմանադրության, ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգրքի 10-րդ բաժնով, Քրեական օրենսգրքի 158-րդ հոդվածով, Մաքսային օրենսգրքի 14-րդ բաժնով, «Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» 2006թ. ՀՀ օրենքով, Ակադեմիայի կանոնադրության և ներքին կարգապահական կանոնների հիման վրա:
- 1.3. Ակադեմիական ազնվությունը սահմանվում է որպես հինգ հիմնարար արժեքների՝ **ազնվության, վստահության, անկեղծության, հարգանքի և պատասխանատվության պահպանման պարտավորություն**՝ անկախ իրավիճակից:
- 1.4. Ակադեմիական անազնվությունն ակադեմիական միջավայրի անմիջական շահառուների կողմից այնպիսի վարքագծերի դրսևորում է, որը նվազեցնում է ակադեմիական համակարգի արդյունավետությունը և հասարակության մեջ նրա նկատմամբ վստահությունը:

- 1.5. Ակադեմիական ազնվությունն անհրաժեշտ է Ակադեմիայի առաքելության և հիմնական նպատակների արդյունավետ իրականացման, ազնիվ և փոխադարձ վստահության միջավայրի ձևավորման և որակյալ կրթական ծառայությունների տրամադրման համար:
- 1.6. Ակադեմիական համակազմի ցանկացած անդամ պատասխանատվություն է կրում ազնիվ միջավայր ստեղծելու և պահպանելու համար ու պետք է նպաստի Ակադեմիայի բարգավաճմանը և պահպանի ակադեմիական ազնվության սկզբունքները:

II. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱԶՆՎՈՒԹՅՈՒՆ

- 2.1. Ակադեմիական ազնվություն նշանակում է կատարել ակադեմիական բոլոր աշխատանքներն առանց գրագողության, խաբեության, ստելու, խարդախության, գողության, առանց ստանալու այլ անձանցից արգելված օգնություն կամ օգտվելու տեղեկատվության ցանկացած աղբյուրից, որը հանրամատչելի չէ:
- 2.2. Ակադեմիական ազնվություն է համարվում՝
  - քննական աշխատանքների անցկացման ընթացքում ազնիվ և պատշաճ պահվածքը,
  - գիտական և հետազոտական աշխատանքներում մտքերի, գաղափարների իրական հեղինակներին հղումներ կատարելը,
  - իրական (ոչ կեղծ) հետազոտական արդյունքներով հիմնավորված աշխատանքի ստեղծումը,
  - մտավոր սեփականության բոլոր տեսակների պաշտպանու-

թյունը:

- 2.3. Ուսանողները պետք է գիտակցեն իրենց հանձնարարված պատասխանատվությունը և խստորեն հետևեն կարգապահական կանոններին և հրահանգներին ուսումնառության ամբողջ ընթացքում:
- 2.4. Աշխատանքների ղեկավարները կամ գիտելիքների ստուգումն անցկացնող պրոֆսորադասախոսական կազմն իր հերթին պետք է ներկայացնեի գործընթացի համար անհրաժեշտ կանոնները:
Ուսանողների ուշադրությունը հրավիրեն այն փաստին, որ դրանց պահանջների չկատարումն ակադեմիական ազնվության սկզբունքների խախտում է:

III. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱՆԱԶՆՎՈՒԹՅՈՒՆ

- 3.1. Ակադեմիական անազնվություն նշանակում է դիտավորյալ կերպով այլ անձի փոխարեն կատարել կամ փորձել կատարել կամ օգնել այլ անձին կատարելու ցանկացած ակադեմիական աշխատանք, որը չի համապատասխանում ակադեմիական ազնվության սկզբունքներին:
- 3.2. Ակադեմիական անազնվություն է համարվում՝
  - 3.2.1. գրագողությունը՝**
    - ուրիշի ստեղծագործությունը որպես սեփական ներկայացնելն է, կամ ուրիշի ստեղծագործության անօրինական հրապարակումն իր անվամբ, այլ կերպ հեղինակային իրավունքի յուրացումը,
    - այլոց գաղափարները, հետազոտությունները և մտավոր աշխատանքները սեփականացնելը և որպես ինքնուրույն

աշխատանք ներկայացնելը,

- այլ հեղինակների գաղափարների, հետազոտությունների, ուսումնասիրությունների և մտավոր աշխատանքների մասնակի յուրացումը,
- որևէ աշխատանքի՝ առանց իրական հեղինակին և աղբյուրը նշելու մասնակի կամ ամբողջական ընդօրինակումը զանազան աղբյուրներից, ինչպիսիք են՝ համացանցը, հոդվածները, գրքերը, ամսագրերը և այլն,
- որևէ ինտերնետային կայքից արտագրելը,
- գրքից, թերթից կամ ամսագրից հոդված արտագրելը,
- օգտագործված աղբյուրների և գրականության ցանկի՝ ակնհայտ խախտումներով ձևավորումը, սխալ հղումներ կատարելը, երբ ուսանողն իր աշխատանքում «Օգտագործված աղբյուրների և գրականության ցանկ»-ի հետ ինքն անձամբ չի ծանոթացել և աշխատանքում դրան հղում չի արվել: Այդ ցանկում պետք է ներկայացվեն միայն աշխատանքում օգտագործված աղբյուրները: Իսկ այն աղբյուրները, որոնք աշխատանքի հեղինակի համար եղել են ներշնչանքի աղբյուր կամ նրա հայացքները ձևավորվել են դրանց ազդեցությամբ, պետք է ներկայացվեն օգտագործված աղբյուրների ցուցակից առանձին ցուցակով, օրինակ՝ «Թեմատիկ գրականություն» վերնագրի տակ,
- գնել (կամ այլ կերպով ձեռք բերել) այլ անձի կողմից կատարած աշխատանք կամ այլ առաջադրանք և ներկայացնել որպես ինքնուրույն աշխատանք,
- կրկնել վիճակագրական կամ դեմոգրաֆիական տեղեկությունները, որոնք հանրամատչելի չեն և սկզբնապես կազմվել են այլ անձի կողմից:

3.2.2. համաձայնությունը՝

- աշխատանքի անբարեխիղճ կատարմանն աջակցելը,
- թեստային աշխատանքի, քննության կամ այլ տիպի աշխատանքների՝ ակնարկ, ռեֆերատ, լաբորատոր ու գործնական աշխատանք, ուրիշի փոխարեն կատարելը կամ ուրիշի աշխատանքի հանձնելը սեփականի փոխարեն,
- գնահատական ստանալու շուրջ համաձայնությունն ուսանողի և դասախոսի միջև,
- գնահատական ստանալու նպատակով դասախոսին միջնորդելը (օրինակ ղեկավարի, գործընկերոջ, դասախոսի, աշխատակցի և այլոց միջոցով),

3.2.3. բազմապատճենումը՝

- նույն աշխատանքը որպես տարբեր առաջադրանքներ կամ տարբեր վերնագրերով ներկայացնելը,
- միևնույն աշխատանքը տարբեր տիպի գնահատումների համար ներկայացնելը, այդ թվում՝ որևէ աշխատանքի, որը երբևէ արդեն գնահատված կամ ներկայացված է եղել, այն հենց հեղինակինն է և գրագողություն չի ենթադրում:

3.2.4. կեղծումը՝

- գնահատականների կամ պատասխանների կեղծում՝ այլ գնահատական ստանալու նպատակով,
- ակադեմիական գրառումների և/կամ այլ փաստաթղթերի կեղծում՝ ակադեմիական շահ ստանալու նպատակով,
- այլ ուսանողի կամ ակադեմիական աշխատանքի կեղծում,
- այլ ուսանողի ակադեմիական աշխատանքի վնասում,
- արգելված նյութերի կամ էլեկտրոնային հարմարանքների կիրառում գիտելիքների ստուգման ընթացքում,
- քննության ժամանակ քննական հարցերի պատասխանների

տրամադրում այլ ուսանողների,

- ցանկացած լաբորատոր կամ փորձնական աշխատանքի արդյունքերը կամ ցանկացած տվյալներ և տեղեկությունների կեղծում,
- ցանկացած ակադեմիական աշխատանք այն ներկայացնելուց հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, եթե նման փոփոխությունները մտնում են առաջադրանքի պահանջների մեջ (ինչպիսիք են՝ դասախոսի գիտությամբ վերանայում տվյալ ակադեմիական աշխատանքը) փոփոխում,
- գնահատականների, լաբորատոր, գործնական կամ հաճախելիության գրանցումների փոփոխում,
- համակարգչային սարքավորումների (այդ թվում՝ սկավառակները) վնասում կամ լաբորատոր սարքավորումների ակադեմիական աշխատանքի գնահատումը փոփոխելու կամ կանխելու համար, օգտվել այլ անձին պատկանող համակարգչային նշանաբառից, ինտերնետային կայքի բովանդակության կամ մատչելիության վնասում, այլ անձի փոխարեն՝ համակարգչային ռեսուրսներ ձեռքբերելու նպատակով գործելու փորձ,
- չկատարման դեպքում կեղծ պատճառաբանությունների բերում (նախօրոք կամ փաստից հետո, օրինակ՝ քննությանը չներկայանալու կամ ակադեմիական աշխատանքը չներկայացնելու համար դասախոսին կամ Ակադեմիայի համապատասխան պաշտոնական աշխատակցին կեղծ պատճառաբանություններ և փաստաթղթեր տալը):

3.2.5. արգելված աջակցությունը՝

- դասախոսի կողմից արգելված աջակցություն տրամադրել կամ ստանալ ցանկացած քննության կամ այլ ակադե-

միական աշխատանքի վերաբերյալ: Քննությունների, ստուգարքների, լաբորատոր ու գործնական աշխատանքների և նմանատիպ գործողությունների ժամանակ ուսանողները պետք է տեղյակ լինեն, որ ցանկացած աջակցություն (ինչպիսիք են գրքեր, գրառումներ, հաշվիչներ և այլ անձանց հետ խոսակցություններ) արգելված է՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն հատուկ թույլատրված է դասախոսի կողմից,

- արտագրել կամ թույլատրել այլ անձանց արտագրել քննությունների պատասխանները,
- քննության ժամանակ փոխանցել կամ ստանալ տեղեկություններ, որոնք վերաբերում են տվյալ քննվող նյութերի մեջ ընդգրկված նյութերին (այդ թվում՝ փոխանցումը կարող է կատարվել բանավոր, գրավոր, նշանների կամ էլեկտրոնային ազդանշանների օգնությամբ կամ այլ կերպ),
- տալ կամ ստանալ ավելի ուշ ժամկետների համար նշանակված քննությունների պատասխանները,
- այլ անձի փոխարեն լրացնել կամ թույլատրել այլ անձին
- ուսանողի փոխարեն լրացնել ամբողջ առաջադրանքը կամ դրա մեկ մասը (ինչպիսիք են աշխատանք, վարժություն, ինքնուրույն աշխատանք, ներկայացում, փորձ կամ հաշվարկ),
- ներկայացնել խմբային աշխատանք կամ թույլատրել, որպեսզի աշխատանքը ներկայացվի, երբ խմբի անդամներից ոչ բոլորն են մասնակցել աշխատանքի պատրաստմանը կամ կատարմանը,
- ծրագրավորող հաշվիչի կամ այլ էլեկտրոնային սարքի արգելված կիրառում:

3.3. Ցանկացած այլ գործողություն, որն անարդարացիորեն առավելություն է տալիս աշխատակցին կամ ուսանողին և ազդում նրա արձանագրած արդյունքների վրա:

IV. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱՆԱԶՆՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

- 4.1. Ֆակուլտետի դեկանը յուրաքանչյուր նոր աշխատակցի կամ ուսանողի ծանոթացնում է սույն կարգի հետ, ներկայացնում ակադեմիական ազնվության չափանիշները և դրանց խախտման հետևանքները, զգուշացնում, որ ակադեմիական անազնվություն դրսևորելը պատժելի է:
- 4.2. Դեկանը ուսանողներին և աշխատակիցներին ներկայացնում է ակադեմիական անազնվության տարաբնույթ դրսևորումներն ու դրանց բնորոշող վարքային հիմնական դրսևորումները:
- 4.3. Ուսանողների և աշխատակիցների հետ կնքվող պայմանագրերում ներառվում է առանձին կետ, համաձայն որի նրանք տեղեկացված են ակադեմիական ազնվության սույն կարգի դրույթներին և դրանք խախտելու դեպքում կարող են ենթարկվել պատասխանատվության:
- 4.4. Համաձայն Ակադեմիայի ներքին կարգապահական կանոնների, ուսանողը հեռացվում է ակադեմիական ազնվության վարքականոնների խախտման, կամ ստուգարքների ընթացքում տեխնիկական միջոցների կիրառման կամ ցանկացած այլ մեթոդով կատարած արտագրության, արտագրության փորձի և սղագրության հայտնաբերման դեպքում՝

քննություն ընդունող դասախոսը դադարեցնում է տվյալ ուսանողի քննությունը, նրան հեռացնում քննասենյակից:

- 4.5. Քննությունից անմիջապես հետո դասախոսը զեկուցագիր է ներկայացնում դեկանին՝ ուսանողի նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառելու և նրան Ակադեմիայից հեռացնելու նպատակով ռեկտորին զեկուցագիր ներկայացնելու համար:
- 4.6. Պրոֆեսորադասախոսական, ուսումնաօժանդակ կազմի ներկայացուցիչների կամ ակադեմիական այլ աշխատակիցների կողմից ակադեմիական ազնվության սկզբունքների խախտման կամ անազնվության դրսևորման դեպքերը քննարկվում են Ակադեմիայի էթիկայի հանձնաժողովում այդ հանձնաժողովում հարցերի քննարկման ընթացակարգով:

V. ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

- 5.1. Սույն կանոնակարգը հաստատում է Ակադեմիայի գիտական խորհուրդը:
- 5.2. Կանոնակարգում փոփոխություններ ու լրացումներ կարող են կատարվել Ակադեմիայի գիտական խորհրդի որոշմամբ
- ռեկտորի,
  - գիտական խորհրդի անդամների,
  - ուսանողական խորհրդի (ակտիվի), որակի կառավարման հանձնաժողովի,
  - էթիկայի հանձնաժողովի առաջարկությամբ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

I	Ընդհանուր դրույթներ	3
II	Ակադեմիական ազնվություն.....	4
III	Ակադեմիական անազնվություն	5
IV	Ակադեմիական անազնվության կանխարգելման և պատասխանատվության ենթարկման կարգը.....	10
	Կանոնակարգի հաստատման և փոփոխության կարգը.....	11